

Illi autem exeruntur: diffamauerunt eum in tota terra illa. Egressis autem illis: ecce obtulerunt ei hominem mutum demonium habentem. Et eieto demone locutus est mutus: et admirata sunt turbae dientes. Nunquam apparuit sic in sis. Pharisaei autem dicebant. In principe demoniorum: eicit demones.

Et circubat Ihs ciuitates omnes et castella: docens in synagogis eorum et predicans euangelium regni. et curans omnem languorem et omnem infirmitatem. Videntes autem turbas misertus est eis: quia erant uexati et iacentes sicut oves non habentes pastorem. Tunc dicit discipulis suis. Messis quidem multa: oparij autem pauci. Rogate ergo dominum messis: ut eiciat oparios in messem suam. Et conuocatis duodecim discipulis suis: dedit illis potestatem spirituum immundorum ut eicerent eos. et curarent omnem languorem et omnem infirmitatem. Duodecim autem apostolorum nomina sunt hec. Primus sy mon qui dicitur petrus. et andreas frater eius. iacobus zebdei. et iohannes frater eius. philippus et bar tholomeus. thomas et mathe us. publicanus. et iacobus alpheus. et taddeus. symon cananeus. et iudas scariotes qui tradidit eum. Hos duodecim misit Ihs: prepiens eis et dicens. In uiiam gentium ne abierteis. et in ciuitates samaritanorum ne intraueris.

12
tis: sed potius ite ad oves que plie runt domus ista. Euntes autem predicates. quia appropinqua uit regnum celorum. Infirmos curate. mortuos suscitare. leprosos mundate: demones eicte. Gratias accepistis gratis date. Nolite possidere aurum neque argentum. neque pecuniam in zonis urbis: non peram in via. neque duas tunicas. neque calciamenta. neque uirgam. Dignus enim est oparius cibo suo. In quacumque ciuitatem autem castellum intraueritis: interroga te quis in ea dignus sit. et ibi manete donec exeat. Intrantes autem in domum salutare eam. Et siquidem fuerit domus digna: ueniet pax uera super eam. Si autem non fuerit digna: pax uera ad uos reuertetur. Et quicumque non recepit uos neque audierit sermones uos: exerentes foras de domo uel de ciuitate. excutite puluerem de pedibus uos. Am dico uobis: tolerabilius erit terre sodomorum et gomorravorum in die iudicij quam illi ciuitati. Ecce ego mitto uos: sicut oves in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes. et simplices sicut columbe. Cauete autem ab hominibus. Tradent enim uos in conciuis. et in synagogis suis flagellabunt uos: et ad reges et presides ducentum propter me in testimonium illis et gentibus. Cum autem tradent uos: nolite cogi

tare quomodo aut qd loquami
ni. Dabitur enī uobis in illa ho-
ra qd loquamini. Non enī uos
estis qui loquimini: sed sp̄s pa-
tris urī qui loquitur in uobis.
Tradet autē frater fratiē in mor-
tem et pater filiū: et insurgent
filii in parentes. et morte eos af-
ficiant. Et eritis odio omib; ho-
mībus: ppter nomen meum.
Qui autē pseuerauerit usq; in
finē: hic saluus erit.

Hec dico uobis: non consumma-
bitis ciuitates isrl. donec ueniat
filius hominis. Non est discipu-
lus sup̄ magistrū: nec seruus
sup̄ dñm suum. Sufficit disci-
pulo ut sit sicut magister eius:
et seruus sicut dñs eius. Si patrē
familias beelzebub uocauert.
quanto magis domesticos eius:
Ne ergo timueritis eos. Nichil
enī est optum quod non reue-
labitur: et occultū qd non scie-
tur. Quod dico uobis intrebōs
dicite in lumine. et qd in aure
auditū predicate sup̄ tecta: et
nolite timere eos qui occidunt
corpus. animā autē non pos-
sunt occidere: sed potius cum
timete qui potest et animā et
corpus pdere in gehennā. Non
ne duo passerel asse ueneunt.
et unus ex illis non cadet sup̄
terram sine patre uro: Vestrī
autē et capilli capitū: om̄s nu-
merati sunt. Nolite ergo time-

mere. Multis passerib; meliores es-
tis uos. Om̄is ergo q̄ confitebit̄ me corā
homīb; confitebor et ego eum
coram patre meo qui est in celis.
Qui autē negauerit me coram ho-
mīb; negabo et ego eum coram
patre meo qui est in celis. Nolite
arbitrari quia uenerim pacem
mittere in terram. Non ueni pa-
cem mittere: sed gladiū. Vem enī
separare hominem aduersus pa-
rem suum. et filiā aduersus ma-
rem suam: et nurū aduersus
socrum suam. Et inimici homi-
nis: domesti ci eius.

Qui amat patrē aut matrem
plus quā me: non est me dignus.
Et qui amat filiū aut filiā sup̄
me: non est me dignus. Et qui
non accipit crucem suā et se-
quitor me: non est me dignus. Qui
inuenit animā suā pdet illam:
et qui pdiderit animam suam
pter me: inueniet eam. Qui re-
cipit uos. me recipit: et qui me
recipit. recipit eum qui me mi-
sit. Qui recipit ppham in nomi-
ne pphē: mercedem pphē accipi-
et. Et qui recipit iustū in nomi-
ne iusti: mercedem iusti accipi-
et. Et quicūq; potū dederit um-
ex minūmis istis calicē aquę frī-
gidę tantū in nomine discipuli:
amen dico uobis. non pdet mer-
cedem suā.

Cet factū est cū consumasset
l̄hs. precipiens duodecim discipu-
lis suis: transiit inde. ut doceret
et predicaret. in ciuitatib; enī.

Fat. ^{ā cī} ^{vīcīnī} Iohannes autē cum audisset in
vinculis opa xpī: mittens duos
de discipulis suis ait illi. Tu es
qui uenturus es. an aliū expe-
ctamus? Et respondens ihs: ait
illis. Quis te renunciate iohan-
nī: quę audistis et uidistis. Ce-
cident. claudi ambulant. le-
psi mundantur. surdi audiūt.
mortui resurgunt. paupes euā-
geniantur. Et beatus est qui n̄
fuerit scandalizatus in me. Illis
autē abeuntib; c̄epit ihs dicere
ad turbas de iohanne. Quid exi-
stis in desertū uidere? Harun
dīmē uento agitatā? Sed quid
existis uidere? Hominē molli-
bus uestitū? Ecce qui molliib;
uestiunt̄. in domib; regum
sunt. Sed quid existis uidere?
Prophetam? Etiam dico uobis:
et plusquā pp̄ham. Hic est enī
de quo scriptum est. Ecce mit-
to angelū meū ante faciem tu-
am: qui preparabit viam tu-
am ante te. Amen dico uobis:
non surrexit inter natos mu-
uerū maior iohanne baptista.
Qui autē minor est in regno
celorū: maior est illo. Adiebus
autē iohannis baptiste usq;
nunc regnū celorū uim pati-
tur: et uiolenti rapiunt illud.
Om̄s enī pp̄he et lex: usq; ad ioh-
annē pp̄hetauerunt. Et si uil-
lis recipe: ipse est helias q̄uen-
turus est. Qui habet aures au-
diendi: audiat.

Enī autē similem estimabo

generationē istam? Similis est
pueris sedentib; in foro: qui cla-
mantib; coequalib; dicunt. Ce-
cimus uob et n̄ saltastis. lam-
tauimus et n̄ planxistis. Venit
enī ioh̄s neq; manducans. neq;
bibens: et dicunt. demonium
babet. Venit filius hominis mā-
ducans et bibens: et dicunt. ecce
homo uorax et potator uini.
publicanorū et peccatorū ami-
cus. Et iustificata est sapientia
a filijs suis. Tunc c̄epit exp̄bra-
re ciuitatib; in quib; facte sunt
plurime uirtutes eius: quia n̄
egissent p̄mentiā. Oꝝ tibi co-
rozam. uꝝ tibi bethsaida: quia
si in tyro et sydone facte essent
uirtutes quę facte sunt in uob.
olim in cilicio et anere p̄men-
tiā egissent. Veruntamen
dico uobis: tyro et sydom re-
missius erit in die iudicij qm̄
uobis. Et tu capbaraū. nun-
qd usq; in celum exaltaberis:
usq; in infernū descendes. Quia
si in sodomis facte fuissent uir-
tutes. quę facte sunt in te. forte
mansissent usq; in hunc diem.
Veruntamen dico uobis: quia
terre sodomorū remissius erit
in die iudicij quā tibi. In illo
tempore respondens ihs: dixit.
Confitebor tibi pater dñe
celi et terre: quia abscondisti
hec a sapientibus et prudenti-
bus. et reuelasti ea paruulis.
Ita pater: qm̄ sic fuit placitū
ante te. Om̄ia michi tradita

Ex
vīcīnī
īgālīnī

<sup>h. xxii
l. xxviii
i. xxv</sup>
sunt a patre meo. Et nemo nouit filium nisi pater: neq; patrem quis nouit nisi filius. et cui uoluerit filius reuelare. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam uos. Tollite iugum meum super uos. et discite a me quia misericordia et humilis corde. et in uenientis requie animab; uiris. Iugum enim meum suave est: et onus meum leue est.

<sup>h. xxii
l. xxviii
i. xxvi</sup>
In illo tempore abiit ih̄s sabbato per secula. Discipuli autem eius esurientes cepunt uellere spicas: et manducare. Pharisaei autem uidentes dixerunt ei. Ecce discipuli tui faciunt quod non licet eis facere sabbatis. At ille dixit. eis. Non legistis quid fecerit dauid quando esuriret et qui cum eo erant. quomodo intrauit in dominum dei et panes propositionis comedid. quod non licebat ei edere. neq; his qui cum eo erant. nisi sibi sacerdotibus. Aut non legistis in lege quod a sabbatis sacerdotes in templo sabbatum uolant. et sine crimine sunt? Dico autem uobis: quia templo maior est hic. Si autem sciretis quod est misericordia uolo et non sacrificium: nunquam condemnassis innocentes. Dominus est enim filius hominis etiam sabbati.

<sup>h. xxii
l. xxviii
i. xxvii</sup>
Et cum inde transisset uenit in synagogam eorum: et ecce homo manum habens aridam. Et interrogabant eum dicentes. si licet sabbatis curare. ut accusa-

<sup>h. xxii
l. xxviii
i. xxviii</sup>
rent eum. Ipse autem dixit illis. Quis erit ex uobis homo qui habeat ouem unam. et si ceciderit hec sabbatis in foueam. nonne tenebit et leuabit eam. Quanto magis melior homo oue. Itaque licet sabbatis benefacere. Tunc ait homini. Extende manū tuā. Et extendit: et restituta est sanitas uita altera. Exeuntes autem pharisei consilium faciebant aduersus eum: quomodo eum puderent. Ihs autem sciens recessit inde. et secuti sunt eum multi: et curauit eos omnes. Et precepit eis ne manifestum eum facerent: ut adimpleretur quod dictum est per ysaiah prophetam dicente. Ecce puer missus quem elegi: dilectus missus in quo bene complacuit anime meae. Ponam spiritum meum super eum: et iudicium gentibus nuntiabit. Non contendet neque clamabit. neque audiet aliquis in plateis uocem eius. Harundinem quassatam non confringet. et lumen summingans non extinguet: donec ei ciuat ad iudiciam iudicium. Et in nomine eius gentes sperabunt. Tunc oblatus est ei demonium habens cecus et mutus: et curauit eum ita ut loqueretur et uideretur. Et stuporat omnis populus et dicebat. Nunquid hic est filius dauid. Pharisaei autem audientes dixerunt. hic non eicit demones nisi in beelzebub principe demoniorum. Ihs autem sciens cogitationes eorum: dixit eis. Omne regnum diuisum contra se desolabitur: et omnis ciuitas uel domus diuisa contra se

non stabit. Et si satanas satanan
eicit: aduersus se diuisus est.
Quomodo ergo stabit regnum eius?
Et si ego in beelzebub eicio demo-
nes. filii urbi in quo eiiciunt: Ideo
ipsi iudices urbi erunt. Si autem ego
in spiritu dei eicio demones: igitur
puenit in uos regnum dei. Aut quo-
modo potest quisquam intrare in
domum fortis et uasa eius diripe-
nisi prius alligauerit fortem? Et
tunc domum illius diripiet. Qui
non est mecum contra me est: et
qui non congregat mecum. spargit.
Ideo dico uobis. Omne peccatum
et blasphemia remittetur ho-
minib;: spes autem blasphemia
non remittetur. Et quicumque di-
xerit uerbū contra filium homi-
nis remittetur ei: qui autem di-
xerit contra spm scm non remit-
tur ei neq; in hoc scdō neq; in
futuro. Aut facite arborē bonā
et fructum eius bonū. Aut fa-
cite arborē malā et fructū eius
malum. Siquidem ex fructu ar-
bor cognoscatur. Progenies im-
perarum. quomodo potestis bo-
na loqui cum sitis mali? Ex a-
bundantia enim cordis: os loqui-
tur. Bonus homo de bono thes-
auro profert bona. et malus ho-
mo de malo thesauro profert
mala. Dico autem uobis qm om-
ne uerbū ociosum qd locuti fu-
erint homines: reddent ratio-
nem de eo in die iudicij. Exuer-
bis enim tuis iustificaberis: et ex
uerbis tuis condemnaberis.

Tunc responderunt ei quidā
de scribis et phariseis: di-
ces. Magister: uolumus ate si-
gnum uidere. Qui respondens:
arit illis. Generatio mala et ad
ultra signū querit: et signū
non dabitur ei nisi signū ionē
iphe. Sicut enī fuit ionas in
uentre ceti trib; dieb; et tribus
noctib;: sic erit filius hominis
in corde terre trib; dieb; et tri-
b; noctib;. Viri minuti surgēt
in iudicio cum generatione ista
et condemnabunt eā: quia
penitentiam egerunt in pre-
dicatione ionē. Et ecce plus
quam iona hic. Regina austri
surgent in iudicio cum genera-
tione ista. et condemnabit eā:
quia uenit a finib; terre audi-
re sapientiam salomonis. Et
ecce plusquam salomon hic. Cū
autem immundus sps exierit
ab homine: ambulat ploca
arida. querens requiem et nō
muenit. Tunc dicit. Reuer-
tar in domū meā unde exiui.
Et ueniens: muenit uacantē.
scopis mundatā et ornatam.
Tunc uadit et assumit septem
alios sps secum nequiores se:
et intrantes habitant ibi. Et
sunt nouissima hominis illi-
us: peiora priorib;. Sic erit et
generationi huic pessime.
Ad huc eo loquente ad tur-
bas: ecce mater eius et frs sta-
bant foras querentes loqui ei.
Dixit autem ei quidā. Ecce ma-

ter tua et fratres tui foris stant:
qui marentes te. At ipse respon-
dens dicens sibi ait. Quę est
mater mea et qui sunt fratres
mei? Et extendens manū in
discipulos suos dixit. Ecce ma-
ter mea: et fratres mei. Quicū
q; enī fecerit uoluntatē patris
mei qui in celis est: ipse nō fr̄
et soror et mater est.

Sxiiij.
illo die exiensib; de domo
selebat secus mare. et congre-
gate sunt ad eum turbe mul-
te: ita ut in manūlā ascen-
dens sederet. et omnis turba
stabat in littore. Et locutus est
eis multa in parabolis dicens. Ec-
ce exist qui seminat seminare.
Et dum seminat. quedam ceci-
derunt in terram secus viam.
et uenerunt uolucres et come-
derunt ea. Alia autē cecide-
runt in petrosa. ubi non ha-
bebant terram multā: et con-
tinuo exorta sunt quia non
habebant altitudinem terre.
Sole autē orto esuauerunt:
et quia non habebant radicē
aruerunt. Alia autē ceciderunt
in spinas: et creuerunt spines
et suffocauerunt ea. Alia
uero ceciderunt in terra bo-
nā: et dabant fructū. aliud
centesimū. aliud sexage-
simū. aliud tricesimū. Qui
habet aures audiendi: audi-
at. Et accedentes discipuli di-
ixerunt ei. Quare in parabo-
lis loqueris eis? Qui respon-

dens ait illis. Quia uobis datum
est nosse mysteria regni celorum:
illus autē non est datū. Qui enī
habet dabitur ei. et abundabit:
qui autē non habet. et qđ ha-
bet auferetur ab eo. Ideo in pa-
rabolis loquor eis: qđ uidentes
nō uident. et audientes nō audi-
unt neq; intelligunt. et adim-
pletur eis p̄ph̄ia ysaię dicens.
Auditū audietis et non intelli-
getis: et uidentes uidebitis et
non uidebitis. Incrassatū est
cor popl̄i huius. et aurib; gra-
uiter audierunt. et oculos suos
clauserunt: ne quando oculis
uideant. iaurib; audiāt: et corde
intelligant. et conuertantur.
et sanem eos. Vr̄i autē beati odi-
quia uident: et aures uirę quia
audiunt. Am̄ quippe dico uo-
bis: quia multi p̄ph̄e et iusti
cupierunt uidere quę uidentis
et non uiderunt. et audire qđ
audit̄ et nō audierunt. Uos
ergo audite parabolam semi-
nantis. Om̄is qui audit uerbū
regni et non intelligit: uenit
malus et rapit qđ seminatū est.
in corde eius. Hic est qui secus
viā seminatus est. Qui autē
sup petrosa seminatus est: hic
est qui uerbū audit. et conti-
nuo cum gaudio accipit illud.
Non habet autē in se radicem:
sed est temporalis. Facta autē tri-
bulatione et p̄secutione p̄pter
uerbum: continuo scandaliza-
tur. Qui autē est seminatus in spi-

nis. hic est qui uerbum audit. et sollicitudo seculi istius et fallacia diuinarum suffocat uerbum. et si ne fructu efficitur. Qui uero in terra bona seminatus est: hic qui audit uerbum et intelligit. et fructu affert. Et facit aliud quodam centum. aliud autem sexaginta: porro aliud triginta.

Alam parabolam iposuit illud dicens. Simile factum est regnum celorum homini qui seminauit bonum semen in agro suo. Cum autem dormirent homines: uenit inimicus eius et supseminauit zizania in medio tritici et abiit. Cum autem crevisset herba et fructu fecisset: tunc apparuerunt et zizania. Accederunt autem servi patris familias: dixerunt ei. Domine. nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Vnde ergo habet zizania? Et ait illis. Inimicus homo hoc fecit. Serui autem dixerunt ei. Ois. mis et colligimus ea. Et ait. Non: ne forte colligentes zizaniam. eradicetis simul cum eis et tritum. Sicut utraq; crescere usque ad messem: et in tempore messis dicam messoribus. Colligit pimum zizania et alligate ea. fasciculos ad comburendum: tritum autem congregate in horreum meum.

Alam parabolam iposuit eis dicens. Simile est regnum celorum grano sinapis quod accipiens homo seminavit in agro suo: quod

minimum quidem est omnibus; seminibus; cum autem creuerit maius est omnibus; holeribus. et fit arbor ita ut uolucres celi ueniant et habitent in ramis eius. Aliam parabolam locutus est eis. Simile est regnum celorum fermento quo acceptu mulier abscondit in farine satis tribus. donec fermentatum est totum. Hec omnia locutus est Ihs in parabolis ad turbas. et sine parabolis non loquens batur eis: ut impletetur quod dictum erat prophetam dicentem. Aliam in parabolis os meum: eructabo abscondita a generatione mundi. Tunc dimissis turbis uenit in domum: et accesserunt ad eum discipuli eius dicentes. Dictere nobis parabolam zizaniae agri. Qui respondens ait. Qui seminat bonum semen: est filius hominis. Ager autem est mundus. Bonum uero semen: hi sunt filii regni. Zizania autem: filii sunt nequam. Inimicus autem qui seminauit ea: est diabolus. Messis uero: consummatio scidi est. Mores autem: angelii sunt. Sicut ergo colliguntur zizania et igni comburuntur: sic erit in consummatione scidi. Mittet filius hominis angelos suos: et colligent de regno eius omnia scandala. et eos qui faciunt iniurias. et mittent eos in camnum ignis. Ibi erit fletus et stridor dentium. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno pa-

tris eorum. Qui habet aures audiendi audiat.

Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro: quem qui inuenit homo abscondit. et per gaudio illius uadit et uendit uniuersa quae habet. et emit agrum illum. Iterum simile est regnum celorum homini in negotiaturi: querenti bonas margaritas. Inuentam una precciosa margarita: abiit et uendidit omnia quae habuit et emit eam. Iterum simile est regnum celorum sagene misse in mare: et ex omni genere congreganti piscium. quam cum impleta esset educentes. et secus huc sedentes: elegerunt bonos in uasa sua. malos autem foras miserunt. Sic erit in consummatione scdi. Exibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum: et mittent eos in caminum ignis. Ibi erit fletus et stridor dentium. Intellexisti hec omnia: Dicunt ei. Euiam. Ait illis. Ideo omnis scriba doctus in regno celorum: similis est homini patris familiis qui perfert de thesauro suo noua et uetera.

Tot factum est cum consumasset ihs parabolam istas: transiit inde. Et ueniens in patriam suam docebat eos in signogis eorum: ita ut mirarentur et dicerent. Vnde huic sapientia hec et uirtutes: Nonne

hic est fabri filius? Nonne mater eius maria dicitur: et frs eius iacobus et ioseph. et symon et iudas? Et sorores eius nonne omnes apud nos sunt? Vnde ergo huic omnia ista: Et scandalabantur in eo. Ihs autem dixit eis. Non est iphamisi in patria sua sine honore. et in domo sua. Et non fecit ibi uirtutes multas propter in credulitate illorum.

In illo tempore audiuit herodes tetrarcha famam ihu: et ait prius suis. Hic est iohannes baptista. Ipse surrexit a mortuis: et ideo uirtutes opantur in eo. Herodes enim tenuit iohannem et alligauit eum et posuit in carcere: propter herodiadem uxore fratris sui. Dicebat enim illi iohannes. Non licet tibi habere eam. Et uolens eum occidere timuit populus: quia sicut ipham eum habebant. Die autem natalis herodis saltauit filia herodiadis in medio: et placuit herodi. Vnde cum iumento pollicitus est ei dare quodcumq; postulasset ab eo. At illa premonita a matre sua: da mihi inquit hic in disco caput iohannis baptistar. Et concritatus est rex. Propter iumentum autem et eos qui pariter recumbebant: iussit dari. Misitq; et decollauit iohannem in carcere: et allatum est caput eius in disco. et datum est puelle. et tulit matrem suam. Et accedentes discipuli eius tulerunt corpus et sepelierunt illud: et uenien-

tes nuntiauerunt ihu. Quod cū
 audisset ihs: secessit inde in na
 uicula in locum desertū deorsum.
 Et cum audissent turbe: secrete
 sunt eum pedestres de ciuitatib;
 Et exiens uidit turbam multā:
 et misertus est eius. et curauit
 languidos eorū. Vespe autē fa
 cto: accesserunt ad eum discipu
 li eius dicentes. Desertus est locus
 et hora iam precerist: dimitte
 turbas. ut euntes in castella e
 mant sibi escas. Ihs autē dixit
 eis. Non habent necesse ire. Da
 te illis uos manducare. Respon
 derunt ei. Non habemus hic
 nisi quinq; panes et duos pisces.
 Qui ait eis. Afferte illos huc m.
 Et cum iussisset turbā discum
 bere supra senum: acceptis qnq;
 pamb; et duob; piscaib; aspiciens
 in celum benedixit et fregit. et
 dedit discipulis panes. discipli
 autē turbis. Et manducae
 runt om̄s: et saturati sunt. Et
 tulerunt reliquias duodecim co
 phinos fragmentorū plenos. Ma
 ducantū autē fuit numerus
 quinq; milia hominū: exceptis
 mulierib; et pariuulis.

Get statim compulit ihs disci
 pulos ascendere in nauiculam
 et precedere eum transfretum:
 donec dimitteret turbas. Et di
 missa turba: ascendit in mon
 tem solus orare. Vespe autem
 facto: solus erat ibi. Nauicula
 autē in medio mari iactabatur
 fluctibus. Erat enim contrarius

uentus. Quarta autē uigilia no
 chis uenit ad eos: ambulans sup
 marit et uidet eis super mare abulat̄ tha
 uis dicens quia fantasma est. Et
 prē timore clamauerunt. Sta
 tuimq; ihs locutus est eis dicens.
 Habete fiduciam. Ego sum nob̄
 te timere. Respondens autē pe
 trus: dixit. Domine si tu es: iube me
 uenire ad te super aquas. At ipse
 ait. Veni. Et descendens petrus
 de nauicula ambulabat super
 aquā: ut ueniret ad ihm. U
 dens uero uentū ualidū timu
 it: et cum cepisset mergi clama
 uit dicens. Domine saluum me fac.
 Et continuo ihs extendens ma
 num apprehendit eū: et ait illi.
 Modicē fidei quare dubitas?
 Et cum ascendissent in nauicu
 lam: cessauit uentus. Qui autē
 in nauicula erant: uenerunt
 et adorauerunt eum dicentes.
 Vere filius dei est. Et cum trans
 fretassent: uenerunt in terrā
 gennesar. Et cum cognouissent
 eum uiri loci illius: miserunt
 in uniuersam regionē illam.
 et obtulerunt ei om̄s male ha
 bentes. et rogabant eum ut
 uel fimbriā uestimenti ei tan
 gerent. Et quicūq; tetigerunt:
 salui facti sunt.

Tunc accesserunt ad eum ab
 hierosolimis scribē et pharisei:
 dicentes. Quare discipuli tui
 transgrediunt traditionē semi
 orū? Non enim lauant manus
 suas cum panē manducant.

Ipse autem respondens ait illis. Quare et uos transgredimini mandatum dei propter traditionem vestram?
 Nam deus dixit. Honora patrem tuum et matrem tuam. et qui male dixerit patri uel matri morte moriatur. uos autem dicitis. qui cum dixerit patrem suum quodcumque est ex me tibi pater. et non honorificabit patrem suum aut matrem suam? Et irritum fecisti mandatum dei propter traditionem uestram. Hypocrite. bene profavit de uobis ysaia. dicens. Populus hic labij me honorat: cor autem eorum longe est a me.
 Sine causa autem colunt me: docentes doctrinas. mandata hominum. Et conuocatis ad se turbis. dixit eis. Audite et intelligite. Non quod intrat in os conuimat hominem: sed quod percedit ex ore hoc communicat hominem. Tunc accedentes discipuli eius. dixerunt ei. Scis quia pharisei audito hoc uero scandalizari sunt? At ille respondens ait. Omnis plantatio quam non plantauit pater noster celestis: eradicabitur. Simite illos. Ceteri sunt duces ceterorum. Ceterus autem si cetero ducatum prestat: ambo in soueam cadunt. Respondens autem petrus: dixit ei. Edificere nobis parabolam istam. At ille dixit. Adhuc et uos sine intellectu estis: Non intelligitis quia omne quod in os intrat inuentum uadit. et in secessum emititur?

Que autem procedunt de ore de corde exirent: et ea conuinanit homines. De corde enim exirent cogitationes male. Homicidia. adulteria. fornicationes. furtiva. falsa testimonio. blasphemie. Hec sunt que conuinanit hominem. Non locis autem manib; manducare non conuimat hominem.
¶ Et egressus inde ihesus secessit in partes tyri et sydonis: et ecce mulier chanaanea a simibus illis egredia. clamauit dicens ei. Miserere mei domine fili dauid. Filia mea male a demonio uexatur. Qui non respondit ei uerbum. Et accedentes discipuli eius rogabant eum dicentes. Dimitte eam: quia clamat post nos. Ipse autem respondens ait. Non sum missus nisi ad uos que pierunt dominus isti. At illa uenit et adorauit eum dicens. Domine adiuua me. Qui respondens ait. Non est bonum sumere panem filiorum et mittere eis. At illa dixit. Etiam domine. Nam et catelli edunt de mensa domino suorum. Tunc respondens ihesus: ait illi. O mulier magna est fides tua: fiat tibi sicut uis. Et sanata est filia eius ex illa hora. Et cum transisset inde ihesus uenit secus mare galileum: et ascendens in montem sedebat ibi. Et accesserunt ad eum turbae multe. habentes secum multos. claudos. cecos. debiles. et alios multos: et piecerunt eos ad pedes eius. et

curauit eos: ita ut turbe mirare
tur. uidentes multos loquentes
et claudos ambulantes. ceteros ui-
dentes. et magnificabant dñm
isrl.

Ihs autē conuocatis discipulis
suis: dixit. Misericor turbe quia
triduo iam pseuerant mecum.
et non habent qđ manducent:
et dimittere eos ieiunos nolo. ne
deficiant in via. Et dicunt ei dis-
cipuli. Vnde ergo nobis in deserto
panes tantos. ut saturemus turbā
tantam: At ait illis ihs. Quot pa-
nes habecis: At illi dixerunt. Sep-
tem: et paucos pisaculos. Et pre-
cepit turbe ut discumberent. sup
terram. Et accipiens septē panes
et pisces. et grās agens. fregit et
dedit discipulis suis. et discipuli
dederunt populo. Et comedēt
om̄s et saturati sunt. Et qđ sup-
fuit de fragmentis tulerunt sep-
tem septem sportas plenas. Erant
autē qui manducauerunt qua-
tuor milia hominū: extra paruu-
los et mulieres. Et dimissa turba
ascendit in nauiculā: et uenit in
fines mageddan. Et accesserunt
ad eum pharisei et sadducei tēp-
tantes: et rogauerunt eum ut
signū de celo ostenderet eis. At
ille respondens ait eis. Facto uel
pere dicitur serenū erit. Rubicū-
dum est enim celum. Et mane:
bodie tempestas. Rutilat enim
triste celum. Faciem ergo celi:
diuidicare nostis. signa autem
temporū non potestis: Genera-
tio mala et adultera signū que-

rit: et signum non dabitur ei nisi
signum ionē. Et reliquias illis: abiit.
Et cum uenissent discipuli eius trans
frētrū: oblati sunt panes accipe.
Qui dixit illis. Intueimini: et caue-
te a fermento phariseorū et sad-
duceorū. At illi cogitabant inter
se: dicentes. qđa panes non accepim̄.
Sciens autē ihs dixit eis. Quid co-
gitatis inter uos modice fidei quia
panes non habecis: Nondum in-
telligitis neq; recordamini quinq;
panum et quinq; milia hominū.
et quot copiosos sumpsistis. neq;
septē panum et quatuor milia
hominū. et quot sportas sumpsi-
stis: Quare non intelligitis quia
non de pane dixi uobis. caueite
a fermento phariseorū et saddu-
ceorū: Tunc intellexerunt quia
non dixerat cauendum a fermento
panū: sed a doctrina phariseorū
et sadduceorū.

Temps autē ihs in partes c̄esarie
philippi: et interrogabat dis-
cipulos suos dicens. Quem dicunt
homines esse filium hominis: At
illi dixerunt. Alij iohannem bapti-
stam. alij autē heliam. alij uero
hieremiam: aut unū ex pp̄his.
Dicit illis. Vos autē quem me
esse dicitis: Respondens autem
simon petrus dixit. Tu es xp̄c
filius dei unius. Respondens au-
tem ihs: dixit. Beatus es bario-
na: qđa caro et sanguis n̄ reuelat
uit tibi. sed pater meus qui in
celis est. Et ego dico tibi. quia
tu es petrus. et sup hanc petrā
edificabo eccliam meā. et portē

inseri non preualebunt aduersus eam. et tibi dabo claves regni celorum: et quodcumque ligaueris super terram erit ligatum in celis. et quod cumque ligaueris super terram erit ligatum in celis. et quodcumque soluerit super terram erit solutum in celis.

Tunc precepit discipulis suis ut nemini dicerent quia ipse esset Ihsus Christus. Exinde cepit Ihsus ostendere discipulis suis: quod oporteret eum ire hierosolimam. et multa pati a senioribus; et scribis et principibus; sacerdotibus. et occidi. et tertia die resurgere. Et asumens eum petrus: cepit increpare illum dicens. Absit ante domine. Non erit tibi hoc. Qui conuerteris: dixit petro. Vade per me satana. Scandalum es mihi: quia non sapistea que dei sunt. sed ea que hominum. Tunc Ihsus dixit discipulis suis. Si quis vult post me uenire: abneget semet ipsum. et tollat crucem suam et sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam saluam facere: perficit eam. Qui autem perfiderit animam suam propter me: iniuet eam. Quid enim perficit homini si uniuersum mundum lucretur. animus vero sue detrimentum patiatur: Aut quam dabit homo commutacionem pro anima sua? Eiusdem enim hominis uenturus est in gloria patris sui cum angelis suis: et tunc reddet unicuique secundum opus eius. Amico dico uobis: sunt quidam de his stantibus qui non gustabant mortem donec uideant filium

um hominis uenientem in regno suo.

Et post dies sex assumit Ex viij. Ihsus petrum et iacobum. et iohannem fratrem eius. et ducit illos in montem excelsum seorsum: et transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut sol: uestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuerunt eis moyses et helias: cum eo loquentes. Respondens autem petrus: dixit ad Ihsum. Domine bonum est nos hic esse. Si uis faciamus hic tria tabernacula: tibi unum. et moysi unum. et helie unum. Adhuc eo loquente: ecce nubes lucida obvbiauit eos. et ecce uox de nube dicens. Hic est filius noster dilectus: in quo michi bene complacui. Ipsi sum audite. Et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam: et timuerunt ualde. Et accessit ad eos Ihsus et uigilat eos: dicens: ei. Surge: et nolite timere. Leuitates autem oculos suos: neminem uiderunt nisi solum Ihsum. Et descendentes illis de monte: precepit eis Ihsus dicens. Nemini dixeritis uisitationem: donec filius hominis a mortuis resurgat. Et interrogauerunt eum discipuli: dicentes. Quid ergo scribere dicunt quod heliam oportet primum uenire? At ille respondens ait eis. Helias quem uenturus est: et restituere omnia. Dico autem uobis. quia helias iam uenit et non cognoverunt eum: sed fecerunt in eum quecumque uoluerunt. Sic et filius hominis passurus est ab eis.

51
52
53

54
55

56
57
58

59

60
61
62

Tunc intellexerunt discipulū: qd
de iohanne baptista dixit eis.
Et cum uenisset ad turbam:
accessit ad eum homo genib; pro-
uolutus ante eum dicens. Dñe
miserere filio meo: qd lunaticus
est et male patitur. Nam sepe ca-
dit in ignem et crebro in aquam:
et obtuli eum discipulis suis. et
non potuerunt curare eum. Res-
pondens autē ihs: ait. O genera-
tio incredula et puer sa. quousq;
ero uobiscaū: Vsq; quo patiar uos:
Afferte huc illum ad me. Et in-
crepauit eum ihs: et exiit ab eo
demonū. Et curatus est puer
ex illa hora. Tunc accesserunt
discipuli ad ihm secreto: et dixe-
runt. Quare nos non potuimus
eicere illud? Dicit illis ihs. Prop-
ter incredulitatē uīam. Aīn qd
dico uob: si habueritis fidem si
cut granū sinapis. dicetis monti
huic transī hinc et transibit.
et nichil impossibile erit uobis.
Hoc autē genus non eiatur nisi
porationem et ieuum.
Conuersantib; autē eis in ga-
ulea: dixit illis ihs. Filius homi-
nis tradendus est in manus ho-
minum: et occident eum. et ter-
cia die resurget. Et contrastau-
sunt uehementer. Et cū uenis-
sent capharinaū: accesserunt
qd didragma accipiebant ad pe-
trum et dixerunt. Magister ue-
ster non soluit didragma: Ait.
Eciam. Et cum intrasset in do-
mum: preuenit eum ihs dicens.
Quid tibi uidetur symon. reges

terre a quib; accipiunt tributū
uel censum a filijs suis an ab alie-
nis? Et ille dixit. Ab alienis. Di-
xit. illi ihs. Ergo liberi sunt filij.
Ut autē non scandalizemus eos:
uade ad mare et mitte hamum.
et eum pescem qui primus ascen-
derit tolle: et a pto ore eius inue-
nies staterem. Iūum sumens: da eis
p me et p te. In illa hora accesserūt
discipulū ad ihm dicentes. Quis pu-
tas maior est in regno celorum?
Et aduocans ihs parvulum. sta-
tuit eum in medio eorū: et dixit.
Amen dico uobis. nisi conuersi
fueris et efficiamini sicut par-
vuli: non intrabis in regnum
celorum. Quicūq; ergo humiliauer-
it se sicut parvulus iste: hic est
maior in regno celorum. Et qui sus-
cepit unum parvulum talē in
nomine meo: me suscipit. Qui
autē scandalizauerit unū de
pusillis istis: qui in me credunt:
expelit ut mola asmaria suspē-
datur ei in collo eius. et demer-
gatur in profundum maris. Ve
mundo abs scandalis. Necesse est
enī: ut ueniat scanda. Uerun-
tamen: uę homini p quę scanda-
lum uenit. Si autē manus tua
uel pes tuus scandalizat te: ab-
scide eum et pice ab te. Bonū
tibi est ad uitā ingredi debilem
uel claudū: quam duas manū
uel duos pedes habentē mitti in
ignē eternum. Et si oculus tuus
scandalizat te: erue eū et pice
ab te. Bonū tibi est cum uno
oculo intrare in uitā: quā duos

xxvii.

oculos habentē mitti in gehen-
nam ignis. Videte ne contēpna-
tis unum ex his pusillus. Dico
enī uobis: quia angeli eorū in
celis semp̄ uident faciem patris
mei qui in celis est. Venit enim
filius hominis saluare qđ pie-
rat. Quid uobis uidet si fuerit
alicui cēntū oues. et errauerit
una ex eis. nonne relinquet no-
naginta nouē in montibus. et
uadet querere eam quę erra-
uit: Et si conuigerit ut inue-
nit eam: aīn dico uobis. quia
gaudebit sup̄ eam magis quā
sup̄ nonaginta nouē quę non
errauerunt. Sic non est uolum
tas ante patrem virum qui in celis
est: ut peat unus de pusillus
istis.

Si autem peccauerit in te frater
tuus: uade et corripe eum inter
te et ipsum solum. Si te audie
rit: laudatus eris a fratribus tuis. Si au
tem non te audierit: adhibete
cum adhuc unum uel duos.
ut in ore duorum uel trium testi
um stet omne uerbum. Quod
si noluerit eos audire: dic ecclae
się. Si autem ecclesia non audie
rit: sic tibi sicut edomius et pub
licanus. Amī dico uobis: quecūq;
alligaueritis super terrā erunt
lugata et in celo. et quecūq; sol
ueritis super terram: erunt so
lita et in celo. Iterū dico uobis:
qua si duo ex uobis consenserint
super terrā. de omni re quācumq;
petuerint. sicut illis a patre meo
qui in celis est. Vbi enim sunt duo

uel tres congregati in nomine meo:
ibi sum in medio eorum. Tunc acce-
dens petrus ad eum: dixit. Dñe
quotiens peccabit in me frater
m̄s et dimittam ei: usq; septuic;
dicit illi Ihs. Non dico tibi usq;

deo assimilatū est regnū celorū
homini regi: qui uoluit rationē
ponere cum seruis suis. Et cum
cepisset rationē ponere: oblatus
est ei unus qui debebat decē mi-
lia talenta. Cum autē non ha-
beret unde redderet: iussit eū dñs
eius uenire et uxoriē eius.
et filios. et om̄ia quę habebat:
et reddi. Procidens autē seruus
ille: rogabat eum dicens. Pati-
entiam habe in me: et om̄ia red-
dam tibi. Misericors autē dñs serui
illī dimisit eū: et debitū donauit ei. Egres
fus autē seruus ille. inuenit unū de cō
seruis suis qđ debebat ei cētū denarij. te-
nēs suffocabat tū dicēs. Redde qđ debes.
Et podes cōseruērē: rogabat eū dīcēs. Patiā
habe in me: et om̄ia reddam tibi.
ILLE autē notuit: sed abiit et mi-
lit eum in carcere donet reddi-
ret debitum. Videntes autē con-
serui eius quę siebant contrista-
ti sunt ualde: et uenerunt et
narrauerunt dño suo om̄ia
quę facta fuerant. Tunc uoca-
uit illum dñs suis: et ait illi.
Serue nequā: omne debitum
dimisi tibi qm̄ rogasti me. Non
ne ergo oportuit et te misererē
conserui tui. sicut et ego tui
misericors sum: Et ueratus dñs

euus: tradidit eum tortorib;: quo
adusq; redderet uniuersum de
bitum. Sic et pater meus celestis
faciet uobis: si non remiseritis u
nusquisq; fr̄i suo de cordib; ur̄is.

Et factum est cum consū
masset ih̄s sermones istos: mig
uit à galilea et uenit in fines
iudeę trans iordanen. Et secu
te sunt eum turbe multe: et
curauit eos ibi. Et accesserunt
ad eum pharisei temptantes
eum: et dicentes. Silicet homi
ni dimittere uxorem suā qua
cumq; ex causa: Qui respondes:
ait eis: Non legistis qđa qui fe
cit ab initio masculum et semi
nam fecit eos et dixit. ppter hoc
relinquet homo patrem et ma
trem. et adhærebit uxori sue.
et erunt duo in carne una?
Itaq; iam non sunt duo: sed u
na caro. Quod ergo deus con
iunxit. homo non separat. Di
cunt illi. Quid ergo moÿses
mandauit dare libellum re
pudij et dimittere? Ait illis.
Qm̄ moÿses ad duriciā cordis
uī p̄misit uobis dimittere u
xores urās. Ab initio autē n̄
fuit sic. Dico autē uobis: quia
quicūq; dimiserit uxore suā
n̄ ob formicationē et aliam
duxerit mechatur. et qui di
missam duxerit mechatur.
Dicunt ei discipuli eius. Si ita
est causa homini cū uxore: n̄
expedit nubere. Qui dixit. Nō
omnes capiunt uerbum istud:
sed quib; datum est. Sunt enim

19

eunuchi qui de matris utero sic
nati sunt: et sunt eunuchi qui
facti sunt ab hominib;. et sunt
eunuchi qui seipso castrauerūt
pter regnū celorū. Qui potest ca
pere capiat.

Cunc oblati sunt ei parvuli:
ut manus eis imponeret et ora
ret. Discipuli autē increpabant
eos: ih̄s uero ait eis. Sinite paruu
los: et nolite eos phibere ad me
uenire. Taliū est eñ regnum
celorū. Et cum impossisset eis
manus: abiit inde. Et ecce ui
accedens: ait illi. Magister bo
ne. quid boni faciam ut habe
am uitā eternā? Qui dixit ei.
Quid me interrogas de bono?
Vnus est bonus deus. Si autē uis
ad uitam ingredi: serua manda
ta. Dicit illi. Que? ih̄s autē di
xit. Non homicidium facies. n̄
adulterabis. non facies furtum.
non falsum testimoniu dices.
honora patrem tuū et matrem:
et diligē pximum tuū sicut te
ipsum. Dicit illi adolescentis. Om
nia haec custodiui. Quid adhuc
michi deest? Ait illi ih̄s. Si uis
perfectus esse: uade et uende om
nia que habes et da paupibus.
et habebitis thesaurum in celo.
et ueni sequere me. Cum au
disset autē adolescentis uerbum:
abiit tristis. Erat eñ habens
multas possessiones. ih̄s autem
dixit discipulis suis. Am̄ dico
uobis: quia diues difficile int̄
bit in regnū celorū. Et iterum
dico uobis. Facilius est camelū

peroramen acus transire: quam
diuitē intrare in regnū celorū.
Auditis autē his discipuli: mi-
rabantur ualde dicentes. Quis
ergo poterit saluus esse? Aspi-
ciens autē Ihs: dixit eis. Apud
homines hoc impossibile est: apud
dñm autē omnia possibilia sunt.
Hunc respondens petrus dixit
ei. Ecce nos reliquimus omnia:
et secuti sumus te. Quid ergo
erit nobis? Ihs autem dixit
eis. Am̄ dico uobis: qđ uos qui
secuti estis me. in regeneratione
cum sedent filii hominis
in sede maiestatis sue. sedebitis
et uos sup̄ sedes ducedet in dñe. ^{sanctum} xij. t̄b
isit. Et om̄is qui reliquit do-
mū. uel fr̄s. aut uxore aut so-
roes. aut patrē. aut matrem.
aut filios. aut agros. ppter no-
men meū: centuplum accipi-
et. et uitā eternam possidebit.
Multi autē erunt p̄mi nouissi-
mi. et nouissimi primi.

Simile est enī regnū celorum
homini patrifamilias: qui exi-
cit p̄mo mane conducere ope-
rios inuineam suā. Conueni-
one autē facta cum oparijs ex-
denario diurno: misit eos in
uineā suā. Et egressus circa
horam tertiarā: uidit alios stan-
tes in foro ocosos. et illis dixit.
Ite et uos in uineā: et qđ iustū
fuerit dabo uobis. Illi autem
abierunt. Iterū autē exiit cir-
ca sextā et nonā horam: et fe-
cit similiter. Circa undecimā
uero exiit: et inuenit alios stā-

tes. et dicit illis. Quid hic statis to-
ta die ocosi? Dicunt ei. Quia
nemo nos conduxit. Dicit illis.
Ite et uos inuineam. Cum sero
autē factum esset: dicit dñs unice
pcurator suo. Voca oparios et red-
de illis mercedem: inapiens a no-
uissimis usq; ad primos. Cum ue-
nissent ergo qui circa undecimā
horā uenerant: accepunt singu-
los denarios. Uenientes autē et
p̄mi: arbitratī sunt qđ plus es-
sent acceptari. Accepunt autē
et ipsi singulos denarios. Et ac-
cipientes: murmurabant aduer-
sus patrifamilias dicentes.
Hij nouissimi una hora fecerūt.
et pares illos nobis fecisti. qui por-
tauimus pondus diei et festus?
At ille respondens: uni eorū dixit.
Amice: non facio tibi iniuriam.
Nonne ex denario conuenisti
mecū? Tolle quod tuū est et ua-
de. Uolo autē et huic nouissimo
dare sicut et tibi. Aut non licet
michi qđ uolo facere? An ocu-
lus tuus talis nequā est. quia
ego bonus sum? Sic erunt nouis-
simi primi: et primi nouissimi.
Multi enī sunt uocati: pauci ue-
ro electi.

Et ascendens Ihs hierosolimā:
assumpsit duodecim discipulos
secreto. et ait illis. Ecce ascendi-
mus hierosolimā: et filius homi-
nis tradetur p̄ncipib; sacerdo-
tū et scribis. et condemnabit
eum morte. et tradent eum
gentib; ad deludendū. et fla-
gellandū et crucifigendum.

et tercia die resurget. Tunc ac
 cessit ad eum mater filiorū zebē
 dei cum filiis suis. adorans et pe
 tens aliquid ab eo. Qui dixit ei.
Quid uis? Ait illi. **Dic ut sede**
 ant hī duo filii mei unus ad de
 xteram tuā et unus ad sinistrā:
 in regno tuo. Respondens autē
 ihs: dixit. **Nescitis quid petatis.**
 Potestis bibere calicē q̄m ego bibi
 turus sum? Dicunt ei. **possim⁹.**
Ait illis. Calicem quidem meū
 bibetis: sedere autē ad dexterā
 meam et ad sinistrā. non est
 meū dare uobis. sed quib; para
 tū est à patre meo. Et audien
 tes decem: indignati sunt de du
 obus fr̄ib; Ihs autē uocauit eos
 ad se: et ait. **Satis quia prima**
 pes gentiū dominant̄ eorū: et
 qui maiores sunt potestatem
 exercent in eos. **Non ita erit**
 inter uos: sed quicūq; uoluerit
 inter uos maior fieri. sit uester
 minister. et qui uoluerit inter
 uos p̄mus esse. erit uester ser
 uus. **Sicut filius hominis non**
 uenit ministrari sed ministra
 re. et dare animā suā redemp
 tionē p̄ multis.

Et egredientibus eis ab hieri
 co. secuta est eum turba mul
 ta: et ecce duo ceci sedentes sec
 uia. audierunt quia ihs tran
 siret: et clamauerunt dicen
 tes. **Dñe miserere nři fili dauid.**
 Turba autē increpabat eos ut
 tacerent: at illi magis clama
 bant dicentes. **Dñe miserere**
 nři fili dauid. Et stet ihs et

uocauit eos: et ait. **Quid uultis fa**
 ciā uob. Dicunt illi. **Dñe ut apian**
 tur oculi nři. Misertus autem eo
 rum ihs tetigit oculos eorū: et
 confessim uiderunt et secuti s̄c
 eum.

Et cum appropinquarent hie
 rosolimis et uenisset bethsage ad
 montē oliuett: tunc ihs misit du
 os discipulos dicens eis. Ite in ca
 stellū qđ contra uos est: et statim
 inuenietis asinā alligatā et pul
 lum cum eo. Soluite: et adduci
 te michi. Et si quis uobis aliqd
 dixerit: dicite qđa dñs his opus
 habet. et confessim dimittet eos.
 Hoc autē totū factū est: ut adim
 pleretur qđ dictū est p̄phām di
 centē. **Dicte filię syon. Ecce rex**
 tuus uenit tibi mansuetus. et se
 dens sup̄ asinam et pullū filiū
 subiugabis. Euntes autē discipli
 feterunt sicut precepit illis ihs.
 et adduxerunt asinam et pul
 lum. et imposuerunt sup̄ eos
 uestimenta sua. et eum desup̄
 sedere feterunt. Plurima au
 tem turba strauerunt uesti
 menta sua in via: alij autē ce
 debant ramos de arboribus.
 et sternebant in via. Turbe
 autē que precedebant et que
 sequebantur: clamabant di
 centes. **Osanna filio dauid be**
 nedictus qui uenit in nomine
 dñi: osanna in altissimis. Et
 cum intrasset hierosolimam:
 commota est uniuersa ciuitas
 dicens. **Quis est hic?** Populi au
 tem dicebant. **Hic est ihs p̄phā**
xxi.

*anazarith galilee. Et intrauit
Ihs in templum dei: et eiciebat
omnes uidentes et ementes in tem-
plo. et mensas nummelariorū
et cathedras uidentiū colum-
bas euertit. et dicit eis. Scriptū
est. Domus mea domus oratio-
nis uocabitur: uos autē fecisti
eam speluncā latronū. Et acce-
serunt ad eum ceci et claudi in
templo: et sanauit eos. Viden-
tes autē p̄ncipes sacerdotū et sc̄
be mirabilia quae fecit. et pue-
ros in templo clamantes et dicē-
tes osanna filio dauid: indigna-
ti sunt et dixerunt ei. Audis qđ
istū dicunt? Ihs autem dixit
eis. Vtq; Nunquā legistis quia
ex ore infantū. et lactentium
p̄fecisti laudem?*

*E*t relictis illis abiit foras ext̄
cūlitatē in bechaniā: ibiq; mā-
sit. Mane autē reuertens in ciui-
tatem: esurīt. Et uidens fici ar-
borē unam secus viam. uenit
ad eam. et nichil inuenit in ea
misi folia tantū: et ait illi. Nū
quā ex te fructus nascatur in
sempiterñū. Et aresfacta est
continuo ficalnea. Et uiden-
tes discipli mirati sunt: dicen-
tes. Quomodo continuo aruit.
Respondens autē Ihs: ait eis.
Amen dico uobis: si habueritis
fidem et non hesitaueritis. n̄
soli de ficalnea facietis. sed et
si monti huic dixeritis tolle et
lacta te in mare: sicut. Et omnia
quecumq; petieritis in oratione
credentes: accipietis. Et cū ue-

*niſſet in templū: accesserunt ad
eum docentem p̄ncipes sacerdo-
tum et seniores populi dicentes.
In qua potestate hęc facis. et qđ
tibi dedit hanc potestatē? Re-
spondens Ihs: dixit eis. Interro-
gabo uos et ego unū sermonē.
Quē si dixeritis michi: et ego
uobis dicam in qua potestate
hęc facio. Baptismū ioh̄is un-
de erat. e cēlo an ex hominibus?
At illi cogitabant intra se: dicē-
tes. Si dixerimus e cēlo: dicit no-
bis. Quare ergo non credidistis
illi? Si autē dixerimus ex homi-
nibus: timemus turbā. Omnes
enī habent ioh̄em sicut ip̄ham.
Et respondens ihu: dixit. Nesum.
Ait illi et ip̄se. Nec ago uobis dico m̄q;
potestate hęc facio.*

*Q*uid autē uobis uideatur? Ho-
mo quidam habebat duos fili-
os: et accedens ad p̄mum dixit.
Fili uade. hodie opare in uinea
mea. Ille autē respondens ait.
Nolo. Postea autē p̄nitentia
motus abiit. Accedens autē ad
alterū: dixit similiter. At ille
respondens: ait. Eo domine.
Et non iuit. Quis ex duobus
fecit uoluntatē patris? Dicūt
ei. Primus. Dicit illis ihs. Am
dico uobis: quia publicam et me-
retrices precedunt uos in regnū
dei. Venit enī ioh̄s ad uos in ua-
lūsticę. et non credidistis ei.
publicam autē et meretrices
crediderunt ei. Uos autē uide-
tes: nec p̄nitentia habuistis po-
stra ut crederentis ei.

Aluam parabolam audite. Homo erat pater familias qui plantauit vineam. et sepem circumdebet ei. et fodit in ea torcular. et edifica uit turre. et locauit eam agricolois: et peregre pfectus est. Cum autem tempus fructuum appropinquasset: misit seruos suos ad agricultoras ut acciperent fructus eius. Et agricultores apprehensis seruis eius. alium ciciderunt. alium occiderunt. alium uero lapidauerunt. Iterum misit alios seruos plures prioribus: et fecerunt illis similliter. Nouissime autem misit ad eos filium suum: dicens. Vere buntur filium meum. Agricultores autem uidentes filium: dixerunt intra se. Hic est heres. Venite occidamus eum: et habebimus hereditatem eius. Et apprehensum eum elecerunt extra vineam: et occiderunt. Cum ergo uenerit dominus vineam quid faciet agricultoris illis? Ait illi. Malos male perdet: et vineam suam locabit alijs agricultoris. qui reddant ei fructum temporibus suis. Dicit illis ihs. Nunquam legistis in scripturis lapidem quem repbauerunt edificantes hic factus est in caput anguli. a domino factum est istud. et est mirabile in oculis nris. Ideo dico uobis: quia auferetur a uobis regnum dei. et dabitur genti facienti fructus eius. Et qui cedecrit super lapidem istum conformatur. Super quem uero cedecrit: conteret eum. Et cum audissent principes sacerdotum et pharisei

parabolam eius: cognoverunt quod de ipsis diceret. Et querentes eum tenerere amuerunt turbas: quoniam sicut apophthegmam eum habebant.

Et respondens ihs: dixit iterum in parabolis eis dicens. Simile facut est regnum celorum homini regi: qui fecit nuptias filio suo. et misit seruos suos uocare invitatos ad nuptias. et nollebant uenire. Iterum misit alios seruos dicens. Dicite invitatis. Ecce prandium meum paratum. tauri mei et altaria mea occisa. et omnia parata. Venite ad nuptias. Illi autem neglexerunt. et abierunt aliis in villam suam. aliis uero ad negotiacionem suam: reliqui uero tenuerunt seruos eius. et contumelia affectos occiderunt. Rex autem cum audisset iratus est: et missis exercitibus suis. perdidit homicidas illos. et ciuitatem illorum succendit. Tunc ait seruis suis. Nuptiae quidem parate sunt: sed qui invitati erant non fuerunt digni. Ita ergo ad exitus uarum: et quos cumque inuenientis uocate ad nuptias. Et egressi serui eius in vias. congregauerunt omnes quos inuenierunt. malos et bonos: et impletae sunt nuptiae discubentium. Intravit autem rex ut uideret discubentes: et uidit ibi hominem non uestitum ueste nuptiali. et ait illi. Amice quomodo hic in te non habens uestem nuptiam? At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris. Ligatis pe-

dibus eius et manibus: mitte
eum in tenebras exteriores. Ibi
erit fletus et stridor dentum.
Multi autem sunt uocati: pauci
uero electi.

Lxxiii
ad xxix
ad xxx
v. cclvi

Tunc abeuntes pharisei: con
suum miserunt ut capent eū
in sermone: et mittant ei disci
pulos suos cum herodiamis di
centes. Magister. scimus quia
uerax es. et uiam dei in uerita
te doces: et non est tibi cura de
aliquo. Non enim respicias psonā
hominiū. Dic ergo nobis qd
tibi uidetur. Licit censū dare
cesari an non? Cogita autem
ihs nequitia eorū: ait. Quid
me temptatis hypocrite? Osten
dite michi nummisima census.
At illi obtulerunt ei denariū.
Et ait illis ihs. Cuius est ima
go hoc et supscriptio? Dicunt
ei. Cesari. Tunc ait illis. Red
dite ergo quē sunt cesaris cesa
ri: et quē sunt dei deo. Et au
dientes mirati sunt: et relicto
eo abierunt.

ut in illo die
ad xxxi
ad xxxii

Hillo tempore accesserunt ad
eum sadducei qui dicunt nō
esse resurrectionē: et interro
gauerunt eum dicentes. Ma
gister. moyses dixit: si qd mor
tuis fuerit non habens filiū.
ut ducat frater eius uxorem
illius. et suscitet semen fratri
suo. Erant autem apd nos septē
frs. et pmus uxore ducta defū
ctus est: et non habens semen.
reliquit uxore suā fratri suo.
Similiter secundus et tertius usq;

ad septimū. Nouissime autem
omnium: et mulier defuncta est.
In resurrectione ergo cuius erit
de septem uxor? Omnes enī ha
buerunt eam. Respondens au
tem ihs: ait illis. Erratis: nesci
entes scripturas. neq; uirtutē dei.
In resurrectione enī neq; nubent
neq; nubent: sed sunt sicut an
geli dei in celo. De resurrectione
autem mortuorū nō legisisti qd
dictū est a deo dicente uobis. ego
sum d̄s abraham. et d̄s ysaac.
et d̄s iacob? Non est deus mor
tuorū sed uiuentū. Et audien
tes turbē: mirabantur in doctri
na eius. Pharisei autem audientes
qd silentiū imposuisset saddu
ceis: conuenerunt in unū. et in
terrogauit eum unus ex eis le
gis doctor temptans eum. Ma
gister. qd est mandatū magnū
in lege? Ait illi ihs. Diliges dñm
dñ tuum ex toto corde tuo. et
in tota anima tua. et in tota
mente tua. Hoc est maximū
et pmū mandatū. Secundū
autem simile est huic. Diliges
pmū tuū sicut te ipsum. In
bis duob; mandatis: uniuersa
lex pendet et pphe.

Congregatis autem phariseis:
interrogauit eos ihs dicens.
Quid uobis uidetur de xpō cui
filius est? Dicunt ei. David.
Ait illis. Quom ergo dauid in
spū uocat eū dñm dicens. dixit
dñs dño meo sede a dextris meis.
donec ponā inimicos tuos sca
bellum pedum tuorū. Si ergo

datus uocat eum dñm. quom^o
filius eius est: Et nemo poterat
respondere ei uerbum: neq; au-
sus fuit ex illo die quisquā eū
amplius interrogare.

Tunc ihs locutus est ad turbas
et ad discipulos suos dicens. Sup
cathedram moysi: sed erunt scri-
be et pharisei. Omnia ergo que-
cūq; dixerunt uobis seruare et
facite: scđm opa uero eorū noli
te facere. Dicunt enim et non fa-
ciunt. Aliquant autē onera g-
uia et importabilia et impominū
in humeros hominū: digitos au-
tē suo nolunt ea mouere. Omnia
uero opa sua faciunt: ut vide-
antur ab hominibus. Dilatant
enī filacteria sua: et magnificat
fimbrias. Amāt autē primos
recubitus in cenis. et primas ca-
thedras in sinagogis. et saluta-
tiones in foro: et uocari ab ho-
minib; rabbi. Vos autē nolite
uocari rabbi. Unus est enī ma-
gister uester. Omnis autē uos fr̄s
estis. Et patrē nolite uocare
uobis sup terrā. Vnus est enim
pater uester qui in celis est. Nec
uocemini magistri: quia ma-
gister uester unus est xpc. Qui
maior est urm: erit minister
uester. Qui autē se exaltaue-
rit humiliabitur: et qui se hu-
miliauerit: exaltabitur.

Ve autē uobis scribē et pha-
risei hypocrite: quia clauditis
regnum celorum ante homines.
Vos enī non intratis: nec intro-
euntes sinitis introire. Ve uob-

scribē et pharisei hypocrite: qd
comeditis domos uiduarū orati-
ones longas orantes. ppter hoc
^{an xxxvii} amplius accipiātū iudiciū. Ve
uobis scribē et pharisei hipo-
crite: quia circuitis mare et
aridam. ut faciatis unū pseu-
tum. et cū fuerit factus. faciatis
eum filium gehennē duplo qm̄
uos. Ve uobis duces ceci: qui di-
ctis. quicūq; iurauerit p templū
mchil est. qui autē iurauerit
in auro templi. debet. Stulti
et ceci. Quid enī manus est. au-
rum an templū qd sc̄ificat au-
rum? Et quicumq; iurauerit
in altari mchil est: quicumq;
autē iurauerit in dono quod
est sup illud. debet. Ceci. Quid
enī manus est donū an altare
qd sc̄ificat donum? Qui ergo
iurat in altari. iurat in eo et
in omnib; que sup illud sunt: et
qui iurat in templo. iurat in eo
et in eo qui habitat in ipso. et
qui iurat in celo. iurat in thro-
no dei et in eo qui sedet sup eū.
Ve uobis scribē et pharisei hipo-
crite: quia decimatis mentam
et anetū. et ciminiū. et reliqui
stis que graviora sunt legis iu-
dicium et misericordiam et fidem.
Hec oportuit facere: et illa n̄
omittere. Duces ceci excolantes
culicē: camelum autē glutien-
tes. Ve uobis scribē et pharisei
hypocrite: quia mundatis qd
deforis est calicis et parapsidis.
intus autē pleni sunt rapina
et immundicia. Pharisee cęce.

mundus prius qđ intus est cali-
 cis et parapsidis: ut fiat id qđ
 deforis est mundū. Vē uobis
 scribe et pharisei hypocrite: qđ
 similes estis sepulchris dealba-
 tis. quē aforis parent homini-
 bus speciosa. intus uero plena-
 sunt ossib; mortuorū et omni-
 spuria. Sic et uos aforis qui
 dem apparetis hominib; iusti.
ā cxxvii
v xxvii
 intus autē pleni estis hipocrisi
 et iniquitate. Uē uobis scribe
 et pharisei hypocrite: quia edi-
 ficiatis sepulcra p̄pharum. et or-
 natis monumenta mortuorū. et
 dicas. Si fuissimus in dieb; pa-
 trū nrōrum: non essemus socij
 eorū in sanguine p̄pharū. Ita
 qđ testimonio estis uobis met-
 ipsis: quia filij eorū qui
 p̄phas occiderunt. Et uos imple-
 te mensuram patrū urōrum.
 Serpentes gemina uiparū.
 quomodo fugietis a iudicio
 gehennē: Ideo ecce ego mitto
 ad uos p̄phas et sapientes et sc̄-
 bas. et exillis occidentes et cruci-
 figentis. et flagellabitis in fina-
 gogis urīs. et psequemini de-
 ciuitate in ciuitatem. ut ue-
 niat sup uos omnis sanguis nu-
 stus qui effusus est sup terrā
 a sanguine abel iusti usq; ad
 sanguinem zacharie filij bara-
 chię. quē occidistiſ inter tem-
 plum et altare. Am̄ dico uob;
 uenient hēc omnia sup gene-
 rationē istam.

F. xxx ā cxxviii
v xxviii
Hierlm hierlm quē occidiſ
 p̄phas et lapidas eos qui ad te

missi sunt: quotiens uolui con-
 gregare filios tuos quēadmo-
 dum gallina cōgregat pullos
 suos sub alas. et noluiti. Ecce
 relinquetur uob; domus uā
 deserta. Dico enī uob; non me
 uidebitis amodo donec dicatis.
 benedictus qui uenit in nomine
 domini.

Et egressus ih̄s de templo ibat. ā cxxix
v xxix
 Et accesserunt discipuli eius:
 ut ostenderent ei edificationes
 templi. Ipse autē respondens:
 dixit eis. Videatis hec omnia: Am̄
 dico uobis: non relinquetur
 hic lapis sup lapidē qui n̄ de-
 struatur. Sedeante autē eo sup
 montē oliveti: accesserunt ad
 eum discipli secreto dicentes.
 Dic nobis quando hec erunt:
 et qđ signum aduentus tui.
 et consummationis sc̄li. Et re-
 spondens ih̄s: dixit eis. Videte
 ne quis uos seducat. Multi
 enī uenient in nomine meo
 dicentes ego sum xp̄c: et mul-
 tos seducent. Audituri enim
 estis prelia et opiniones predi-
 orū. Videte ne turbemini. O-
 portet enī hec fieri: sed nondū
 est simis. Consurget enī gens in
 gē: regnū in regnū: iest pestilentie
 et famel. et terremotis p̄ lo-
 ca. Hēc autē omnia iniicia sc̄-
 dolorum. Tunc tradent uos
 in tribulationē et occident
 uos: et eritas odio omib; genti-
 bus ppter nomen meū. Et tūc
 scandalizabunt multi. et in-
 uitem tradent. et odio habe-

bunt mūcēm: et multi pseuso
pp̄hē surgent et seducent mul
tos. Et qm̄ abundabit mīqui
tas: refrigerescit caritas multorū.
Qui autem pmanserit usq; in
fīnē: hic saluus erit. Et pre
dicabitur hoc euangelium
regm in uniuerso orbe in te
stimonū om̄ib; gentib;: et tūc
ueniet consummatio. Cum er
go uideritis ab hominatōne
desolationis quē dicta est a
dam hēle pp̄ha stantē in loco
scō. qui legit intelligat. Tunc
qui in iudea sunt fugiant ad
montes. et qui in tētō n̄ des
cendat tollere aliquid de do
mo sua. et qui in agro n̄ reuer
tatur tollere tunicam suam.
Ue autē pregnantib; et nutri
entibus in illis diebus. Orate
autē ut non fiat fuga urā hie
me uel sabbato. Erit enī tunc
tribulatio magna: qualis n̄ fu
it ab initio mundi usq; modo.
nec siet. Et nisi breuiati fūs
sent dies illi. non fieret salua
om̄is caro: sed ppter electos bre
uiabuntur dies illi. Tunc si q̄s
uobis dixerit. ecce hic xp̄c aut
illuc: nolite credere. Surgent
enī pseuso pp̄hē et pseuso
xp̄i: et dabunt signa magna
et pdigia. ita ut in errore in
ducantur si fieri potest etiam
electi. Ecce predixi uobis. Si
ergo dixerint uobis ecce in de
serto est. nolite exire: ecce in
penetrabilib; nolite credere.
Sicut enī fulgur exit ab orien

te. et paret usq; in occidentem:
ita erit aduentus filij hominis.
Vbiq; fuerit corpus: illuc con
gregabuntur aquile.
Statum autē post tribulatio
nem dierū illorū sol obscura
bitur. et luna n̄ dabit lumen
suū. et stelle cadent de celo:
et uirantes celorū commoue
bunt. Et tunc parebit signū
filij hominis in celo. Et tunc
plangent om̄s tribus terrę. et
uidebunt filiū hominis ueniē
tem in nubibus celi. cum uirtu
te multa et maiestate et mittat
angelos suos cum tuba et uoce
magna. et congregabunt electos
eius a quatuor uentis. a summis
celorū usq; ad terminos eorū. Ab
arbores fici: discite parabolam.
Cum iam ramus eius tener fue
rit. et folia nata: scatis quia ppeē
estas. Ita uos circumdatis hēc om̄ia: scote
q̄a ppeē ē iranuis. Am̄ dico uobis dā n̄ peren
bit hēc generatio: donec om̄ia hēci
ant. Qdū et terra in transibūt uer
ba uero mea non preteribunt.
De die autē illa et hora nemo
scit neq; angeli celorū: nisi so
lis pater. Sicut autē in diebus
noe: ita erit aduentus filij ho
minis. Sicut enim erant in die
bus ante diluvium comedentes
et bibentes. nubentes et nup
tum tradentes. usq; ad eum di
em quo intrauit intrauit mar
cam noe. et non cognoverunt.
donec uenit diluvium et tu
lit om̄s. ita erit et aduentus fi
lij hominis. Tunc duo erunt